

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

03 грудня 2025 року

Полтава, 2025

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського
Глухівський національний педагогічний університет
ім. Олександра Довженка
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Університет Лондон Метрополітен (Великобританія)
Університет Миколая Коперника в Торуні (Польща)
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Харківська державна академія фізичної культури**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю

03 грудня 2025 року

CURRENT ISSUES OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS

collection of materials of the VI All-Ukrainian Scientific and Practical
conferences with international participation

December 03, 2025

Полтава, 2025

УДК 796.011.1/3.
ББК 75.0+75.1

*Рекомендовано до друку
вченою радою факультету фізичної культури та спорту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(протокол № 5 від 10 грудня 2025 року).*

Члени редакційної колегії: *Рибалко Л. М.*, декан факультету фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», доктор педагогічних наук, професор; *Оніщук Л. М.*, завідувач кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», кандидат педагогічних наук, доцент; *Гема А. В.*, доцент кафедри фізичного виховання та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент; *Синиця Т. О.*, доцент кафедри хореографії та танцювальних видів спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент; *Жалій Р. В.*, доцент кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», кандидат педагогічних наук; *Останов А. В.*, старший викладач кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»; *Йона Т. В.*, старший викладач кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»; *Гулько Т. Ю.*, старший викладач кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»; *Шуть Б. І.*, асистент кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Актуальні проблеми фізичної культури та спорту: збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 03 грудня 2025 р. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. 205 с.

Відповідальність за достовірність наведених фактів, грамотність, автентичність цитат і посилань несуть автори робіт.

©Національний університет
імені Юрія Кондратюка», 2025

Оніщук Л. М., к.пед.н., доцент
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;*
Камерилов О. Є., доцент
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;*
Павлов В. В., викладач
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ

Проблематиці організації та ефективного розвитку масового спорту, руховій активності в цілому задля зміцнення здоров'я і організації змістовного дозвілля засобами фізичного виховання приділяється стійка увага, починаючи з моменту утворення незалежної держави Україна.

До ключових нормативно-правових актів, які на найвищому загальнодержавному рівні визначають пріоритетність спортивно-масової роботи є Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 № 3808-III (із внесеними змінами і доповненнями – понад 30-ть станом на початок 2024 року) [1]. Серед головних засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту – не тільки визнання, а й забезпечення всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя (Ст. 4.). Оскільки від рівня організованості та ефективності спортивно-масової роботи залежать показники не тільки спорту вищих досягнень, а й загальний стан фізичного здоров'я нації в цілому, – важливість цієї роботи підтверджена наявністю в Законі України Статей 1, 27, 28:

- масовий спорт (спорт для всіх);
- фізкультурно-оздоровча робота за місцем проживання і відпочинку;
- фізкультурно-оздоровча робота за місцем роботи.

Спортивно-масова робота спрямована на забезпечення постійної рухової активності впродовж всього життя. Метою масового спорту є створення і надання відповідних можливостей для заняття фізичною культурною усім бажаним, залучення широких верств населення усіх вікових категорій (учнівська/студентська молодь, працюючі особи, літні люди). При цьому, до ключових дефініцій (тобто означення) спортивно-масової роботи належать поняття: «рухова активність», «змістовне дозвілля» і «зміцнення загального стану здоров'я».

До основних нормативно-правових актів, що визначають пріоритетність спортивно-масової роботи з підростаючим поколінням, належить Національна доктрина розвитку освіти – «Україна ХХІ століття», затверджена Указом Президента України від 17.04.2002 № 347/2002, як система концептуальних ідей і поглядів на стратегію і напрями розвитку освіти на сучасному етапі, присвячує окремий розділ важливості питань пропаганди здорового способу

життя, стимулювання у молоді прагнення до здорового способу життя, фізичної досконалості – Розділ VI. «Освіта і фізичне виховання для забезпечення здоров'я громадян».

До ініціатив загальнодержавного рівня, покликаних покращити показник залученості населення до занять фізичною культурною, належить Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 № 1089 (із внесеними змінами) [2]. В «Загальній частині» Стратегії окреслена одна із головних проблем – показник охоплення фізкультурно-оздоровчою та спортивною діяльністю в Україні. За даними ВОЗ за рівнем здоров'я українці перебувають на 93 місця із 169 країн світу. У підсумку очікуваний результат (один із 8), який встановлює Стратегія на 2028 рік – підвищення показника охоплення фізкультурно-оздоровчою та спортивною діяльністю в Україні до 30% загальної кількості населення країни.

У розвиток Стратегії в цілому та її напряму «Спортивна інфраструктура» відповідає програма Президента України Володимира Зеленського «Здорова Україна» (запроваджена влітку 2021 року). Метою загальнонаціональної програми є створення умов для постійної фізичної активності населення, шляхом реалізації проекту «Активні парки – локації здорової України». Будівництво в зелених зонах населених місць (обласні, районні центри, містечка, села), спальних мікрорайонах спортивних майданчиків, що містять сучасні антивандальні знаряддя, покликано виправити негативну ситуацію з відсутністю доступної і безкоштовної спортивної інфраструктури, доступної для всіх.

Восени 2021 року за офіційними даними в різних куточках нашої країни було відкрито близько 100 «активних парків», складовою частиною яких стали QR-коди, що містять інструкції з виконання певних вправ самостійно, фактично виконуючи функцію персонального «тренера». На жаль, відкрита збройна агресія РФ проти України призупинила реалізацію зазначеної державної програми.

Ухвалені у 2025 році програмні документи і концепції — останні ініціативи Уряду/Мінмолодьспорту зосереджені на оновлених цілях: державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту до 2030 року (схвалення Концепції у травні 2025 р.)[3], корегування мережі центрів «Спорт для всіх» і адаптація політик до пост-воєнних і соціально-економічних викликів. Ці документи визначають нові цільові показники, очікувані результати й напрями фінансування.

Недавні постанови КМУ (2025) – приклади внесення змін до існуючих положень щодо діяльності установ фізкультурно-оздоровчої спрямованості, реорганізації або оновлення підходів до центрів «Спорт для всіх» (постанова від 18 червня 2025 р. про внесення змін). Ці зміни впливають на організацію масових заходів і державні програми підтримки.

Проблеми реалізації нормативно-правової бази: фінансування й пріоритети – дефіцит коштів на місцевому рівні обмежує створення й утримання інфраструктури для масових заходів; програмні видатки часто

мають декларативний характер. Координація між відомствами – потреба в більш чіткій координації між міністерствами охорони здоров'я, освіти, місцевою владою та органами спорту. Інклюзія та доступність – хоча законодавство передбачає права осіб з інвалідністю та інші гарантії, їхнє практичне втілення у спортивній інфраструктурі й програмах часто недостатнє. Поствоєнні виклики і реабілітація – для 2022–2025 рр. з'явилися нові завдання щодо реабілітації постраждалих, інтеграції ветеранів та адаптації інфраструктури. (Саме ці виклики відображені в останніх концепціях і програмах.).

Рекомендації для посилення нормативно-правової підтримки спортивно-масової роботи:

- Системне фінансування: закріпити впродовж середньострокового періоду джерела фінансування програм «спорт для всіх» і фізкультурно-оздоровчих ініціатив на місцевому рівні.
- Посилення міжвідомчої координації: створити оперативний міжвідомчий механізм (координаційну раду) для реалізації програм фізкультури й спорту, зокрема з питань здоров'я, реабілітації та освіти.
- Запровадження індикаторів результативності: у стратегіях і програмах – чіткі ключові показники (рівень залученості населення, кількість доступних майданчиків, участь осіб з інвалідністю тощо).
- Підтримка локальних ініціатив: спрощення доступу місцевих ініціатив до державних грантів і субвенцій, стимулювання партнерств з бізнесом і громадськими організаціями.
- Оновлення нормативних документів з урахуванням нових реалій: адаптація положень щодо проведення масових заходів у зв'язку з безпековими та соціально-економічними змінами.

Нормативно-правова база спортивно-масової роботи в Україні базується на Законі «Про фізичну культуру і спорт», низці постанов КМУ, наказів міністерств та місцевих програм. За останні роки (особливо у 2020–2025 рр.) відбулися важливі кроки в бік оновлення стратегічних орієнтирів (Стратегія 2020 р., Концепція/Програма до 2030 р., зміни 2025 р.), що створює можливості для розвитку «спорт для всіх». Водночас для ефективної реалізації потрібне стабільне фінансування, тісна міжвідомча співпраця, чіткі інструменти моніторингу та адаптація нормативів до сучасних викликів.

Література:

1. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII (в редакції Закону від 01.01.2023). / Відомості Верховної Ради України. 1994. № 14. Ст. 80.
2. Національна стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року: Указ Президента України від 24.09.2020 № 437/2020.
3. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2025 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.12.2021 № 1299.